

M-90/2010. Álit 2. september 2010

Álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 2. september 2010 gaf kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-90/2010.

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 2. júlí sl. bað A, um álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna sjónvarpstækis sem keypt var í B, og sé nú ónýtt. Álitsbeiðandi krefst þess að seljandi geri við tækið eða bæti sér það með nýju tæki.

II

Málsmeðferð kærunefndarinnar

Með bréfi, dags. 6. júlí sl., gaf kærunefndin B kost á andsvörum og bárust þau 8. júlí. Með bréfi dags. 9. júlí, var álitsbeiðanda gefinn kostur á því að gera athugasemdir við andsvörin og bárust þær 13. júlí. Með bréfi, dags. 15. júlí sl., var aðilum tilkynnt að kærunefndin hefði tekið málið til afgreiðslu.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Í álitsbeiðni segir m.a. eftirfarandi:

Kröfur:

Sjónvarpstæki keypt 2.10.2007 á nafni dóttur minnar, bilaði í apríl 2010, farið með í viðgerð, var dæmt of kostnaðarsamt að gera við það. Krafan er sú að seljandi bæti tækið með viðgerð eða tæki af sömu gerð.

[...]

Fór fram á það við seljanda að hann bætti með nýju tæki eða með viðgerð á tækinu þar sem að um 5 ára ábyrgð væri að ræða. Þeim ábyrgðartíma var reyndar hafnað í fyrstu hjá B. Kröfum mínum var hafnað á þeim forsendum að um ósanngjarnan kostnað væri að ræða fyrir seljanda B. Var boðið sambærilegt tæki sem sagt var að kostaði í dag um 140 þús og ég átti að greiða 25.000 af þeim kostnaði sem ég sætti mig ekki við.“

IV

Andsvör seljanda

Í andsvörum seljanda segir eftirfarandi:

„Í málskjölum varðandi þetta mál kemur mjög ýtarlega fram í samskiptum okkar hvers vegna við höfnum að viðskiptavinur okkar fái nýtt tæki með c.a. 50% afslætti. Viðskiptavinur kaupir tækið á 74995 í lok árs 2007. Allir Íslendingar vita hvernig efnahagslífið hrundi og gengi íslensku krónunnar hrundi á kjölfarið sem hefur átt hlut að máli sem hefur hækkað vöruverð á Íslandi í samræmi við það. Ég tel það mjög vel boðið að viðskiptavinur fái endurgreitt að fullu eða nota inneign að verðmæti tækisins (74.995) upp í nýtt tæki og B kemur til móts við v.v. með verulega miklum afslætti þó og borga 25 þús. kr. mismun. (40 þús. kr. afslátt fullt verð 139.995) Í

Þessu máli teljum við að B sé að verða fyrir ósanngjörnum kostnaði vegna þessa máls og vísum við til 29. gr. neytendalaga. Og teljum okkur vera í fullum rétti til að endurgreiða vöruna að fullu þrátt fyrir tæpa þriggja ára notkun.“

V

Athugasemdir álitsbeiðanda

Í athugasemdum álitsbeiðanda segir m.a.:

„Ég tel mig standa í fullum rétti til að fá tækið bætt annaðhvort með því að gert verði við tækið eða bætt með sambærilegu tæki, það hef ég boðið B og það boð mitt stendur enn. Ég tel mig vera fyrir ósanngjörnum kostnaði vegna þess að þurfa að greiða 1/3 af verði þess tækis sem ég keypti upphaflega. Laun mín hafa ekkert hækkað frá hruni, frekar lækkað ef eitthvað er. Ef krónan hefði farið á hinn veginn, styrks, og sambærilegt tæki verið ódýrara í dag, segjum bara 37 þús, ætli B hefði þá verið tilbúið til að greiða mér 74.995 sem inneign hjá versluninni?? Ég óska eftir því að mál þetta verði leitt til lykta af Kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa.“

VI

Niðurstaða kæruneftndarinnar

Kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og B falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. lög nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir lög nr. 48/2003 um neytendakaup.

Í VI. kafla neytendakaupalaganna þar sem kveðið er á um úrræði neytanda vegna galla á söluhlut segir í 1. og 2. mgr. 29. gr.:

„Neytandi getur valið á milli þess að krefja seljanda um úrbætur á galla á eigin reikning eða krefjast nýrrar afhendingar af seljanda. Þetta á ekki við ef fyrir hendi er hindrun sem seljandi ræður ekki við eða það hefur í för með sér ósanngjarnan kostnað fyrir seljanda.

Við mat á því hvort kostnaður er ósanngjarn skv. 2. málsl. 1. mgr. skal leggja áherslu á verðmæti ógallaðs söluhlutar, þýðingu gallans og hvort hægt er að beita öðrum úrræðum án verulegs óhagræðis fyrir neytandann.“

Í framangreindum lagaákvæðum er þannig kveðið á um að neytandi geti valið milli tveggja úrræða, þ.e. úrbóta eða nýrrar afhendingar, en þessi réttur er þó ekki fyrir hendi sé um að ræða hindrun sem seljandi getur ekki yfirstigið eða úrræðin hefðu í för með sér ósanngjarnan kostnað fyrir hann. Þessi undantekningarákvæði varða því stöðu seljandans en ekki neytandans.

Í skýringum í greinargerð við 2. mgr. 29. gr. í frumvarpi því sem varð að lögum nr. 48/2003 segir m.a. eftirfarandi:

„Í 2. mgr. eru talin upp atriði sem skipta máli við mat á því hvort kostnaður skv. 2. málsl. 1. mgr. sé ósanngjarn. Byggist ákvæðið á 2. lið 3. mgr. 3. gr. tilskipunar um neytendakaup og felst ekki í því tæmandi talning á því hvað leggja ber til grundvallar við matið. Samkvæmt málsgreininni skal við matið taka tillit til verðmætis ógallaðs söluhlutar. Í þessu felst að við sölu á ódýrari vörum mundi sjaldnar vera hægt að neita nýrri afhendingu en við sölu á dýrari hlutum. Einnig skal taka tillit til þýðingar

gallans fyrir neytandann og þess hvort unnt er að beita öðrum úrræðum án verulegs óhagræðis fyrir neytandann. Því verður að fara fram heildstætt mat á aðstæðum.“

Framangreind ákvæði laganna eru þess efnis að réttur neytandans til úrbóta á gölluðum söluhlut eða afhendingar á nýjum söluhlut er bundinn því að hvorugt sé fyrir hendi, þ.e. hindrun sem seljandi ræður ekki við eða úrræðin hafi í för með sér ósanngjarnan kostnað fyrir seljanda. Sé svo er þessi réttur neytandans ekki fyrir hendi samkvæmt lögnum en önnur úrræði vegna galla honum þá tiltæk, sbr. ákvæði 26. gr. þeirra.

Meirihluti kæruneftdarinnar álitur að byggja verði á því að það sé rétt mat seljanda sem lýst er í álitsbeiðni að viðgerð á tækinu sé of kostnaðarsöm sem skilja verði svo að hún myndi kosta meira en nemur verði nýs tækis af sömu gerð og álitsbeiðandi keypti. Niðurstaða meirihluta kæruneftdarinnar er því sú að líta verði svo á að það úrræði hefði í för með sér ósanngjarnan kostnað fyrir seljanda í skilningi 1. mgr. 29. gr. og því verði að hafna kröfu álitsbeiðanda um að seljandi geri við tækið.

Hin krafa álitsbeiðanda er sú að seljandi afhendi nýtt sams konar tæki og hann keypti honum að kostnaðarlausu. Kemur þá að hinni undantekningunni, þ.e. hvort sú úrbót vegna gallans hefði ósanngjarnan kostnað í för með sér fyrir seljanda.

Í gögnum málsins kemur fram að nýtt sams konar tæki og álitsbeiðandi keypti muni vera fáanlegt og kosta kr. 139.995. Í gögnum málsins kemur fram að aðilar málsins séu út af fyrir sig ekki ósammála um að sú leið verði farin varðandi bætur fyrir sjónvarpið sem ónýttist að seljandi leggi álitsbeiðanda til nýtt tæki, en álitsbeiðandi hefur ekki gert aðrar kröfur í málinu en þær tvær sem að framan er lýst. Hins vegar miðar seljandi við að gamla sjónvarpið reiknist á sama verði og það var keypt á eða kr. 74.995, (sem skoðist sem inneign álitsbeiðanda) kr. 40.000 verði veittur í afslátt og kr. 25.000 greiði álitsbeiðandi. Álitsbeiðandi vill hins vegar ekki fallast á að hann eigi að greiða kr. 25.000 af kaupverðinu eða aðra lægri fjárhæð.

Eins og að framan er rakið telja báðir aðilar sig verða fyrir ósanngjörnum kostnaði með því fyrirkomulagi á uppgjöri á milli þeirra sem hvor um sig leggur til. B telur að leggi fyrirtækið álitsbeiðanda til nýtt sjónvarpstæki sem kosti kr. 139.995 í stað sams konar sjónvarpstækis sem kostað hafi kr. 74.995 um tveimur og hálfu ári án þess að álitsbeiðandi greiði nokkuð af verðinu verði kostnaður fyrirtækisins ósanngjarn í skilningi 2. málslíðar 1. mgr. 29. gr. laga nr. 48/2003.

Í 2. lið 3. mgr. 3. gr. tilskipunar um neytendakaup (1999/44/EB) segir eftirfarandi:

„Krafa um viðgerð eða skipti telst óhófleg ef hún verður til þess að á seljanda falli kostnaður sem er óviðunandi í samanburði við önnur úrræði að teknu tilliti til eftirfarandi:

- verðmætis vörunnar ef ekki væri um ósamræmi að ræða
- mikilvægis ósamræmisins, og
- hvort notast mætti við önnur úrræði án þess að valda neytandanum verulegum óþægindum.“

Eins og af framangreindum ákvæðum laga og tilskipunar sést þá ná þau til mats á því hvort sá kostnaður sem seljandi verður fyrir vegna úrbóta á söluhlut eða

nýrrar afhendingar söluhlutar sé svo ósanngjarn að úrræðunum verði ekki beitt. Í greinargerðinni með frumvarpinu til neytendakaupalaga er sagt að fara verði fram heildstætt mat á aðstæðum. Í þessu máli eru aðstæður þær að álitsbeiðandi kaupir sjónvarpið 2. október 2007 á kr. 74.995. Nýtt sjónvarp sömu gerðar kostar nú kr. 139.995 og hefur því hækkað í verði um kr. 65.000 eða nær 87%. Þótt það sé ekki sérstaklega upplýst má gera ráð fyrir því að þessi verðhækkun stafi að verulegu leyti eða öllu af miklu og einstæðu gengisfalli íslensku krónunnar frá þeim tíma að álitsbeiðandi keypti sjónvarpið og þar til þetta verð er lagt á. Verður hvorugum aðila kennt um það hvernig fór í þeim efnun. Það er augljóst að nýtt sjónvarp eins og álitsbeiðandi keypti er mun dýrara en það sem hann keypti á sínum tíma enda þótt sömu gerðar sé. Það er álit meiri hluta kærunefndarinnar eins og þær aðstæður eru sem að framan er lýst að ósanngjarnt væri í skilningi 1. og 2. mgr. 29. gr. laga nr. 48/2003 ef seljandi þyrfti að taka á sig að öllu leyti þá verðhækkun sem orðið hefur á sjónvarpinu og má þá hafa í huga að álitsbeiðandi hafði óskert not af sjónvarpinu sem hann keypti í um tvö og hálf ár. Hins vegar álitur meirihluti kærunefndarinnar að með þátttöku álitsbeiðanda í greiðslu kaupverðsins með kr. 16.000 sé sú úrbótaleið fær að seljandi leggi álitsbeiðanda til nýtt sjónvarp og hafa má hér í huga að ólíklegt er að aðrir úrbótakostir álitsbeiðanda samkvæmt VI. kafla neytendakaupalaganna yrðu honum hagkvæmari.

VII Álitsorð

Seljandi B, leggi álitsbeiðanda, A, til nýtt sjónvarpstæki af sömu gerð og keypt var 2. október 2007 gegn því að álitsbeiðandi greiði honum kr. 16.000.

Friðgeir Björnsson
formaður

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Sérálit Hildigunnar Hafsteinsdóttur:

Ég er ósammála niðurstöðu meirihluta nefndarinnar í máli þessu, enda tel ég enga heimild að finna í lögum um neytendakaup nr. 48/2003 til þess að gera álitsbeiðanda að greiða, í heild eða hluta, verðmun við nýja afhendingu.

Samkvæmt gögnum málsins virðist enginn ágreiningur milli aðila um það hvort tækið sé gallað. Þá virðist ekki ágreiningur um það að tækið sem um ræði falli undir 2. mgr. 27. gr. laga um neytendakaup og því gildi reglan um fimm ára kvörtunarfrest. Þegar vara er gölluð á neytandi eftirfarandi kosta vöð, skv. 26. gr. neytendakaupalaga en þar segir:

Ef söluhlutar reynist gallaður og gallinn er hvorki sök neytanda né stafar af aðstæðum sem hann varða getur neytandi:

- a. haldið eftir greiðslu kaupverðs samkvæmt ákvæðum 28. gr.;
- b. valið milli úrbóta eða nýrrar afhendingar samkvæmt ákvæðum 29. og 30. gr.;
- c. krafist afsláttar samkvæmt ákvæðum 31. gr.;

-d. krafist riftunar samkvæmt ákvæðum 32. gr.;

-e. krafist skaðabóta samkvæmt ákvæðum 33. gr.;

Réttur neytanda til skaðabóta fellur ekki niður þótt hann geri aðrar kröfur eða þótt ekki sé unnt að halda slíkum kröfum fram.

Reglurnar um galla gilda einnig um aðra ágalla á efndum seljanda, eftir því sem við á. Unnt er að semja um annað. Það gildir þó ekki um skyldur seljanda samkvæmt kaupsamningi til uppsetningar á söluhlut.

Í máli því sem hér um ræðir virðist kaupandi hafa gert kröfu um úrbætur eða nýja afhendingu en það er að meginstefnu til réttur neytanda skv. 1. mgr. 29. gr. laga um neytendakaup að velja á milli þessara úrræða. Úrbætur virðast ekki hafa verið mögulegar í þessu tilviki, þ.e. því er haldið fram af seljanda og ekki andmælt af álitsbeiðanda að úrbætur í formi viðgerðar mundu ekki svara kostnaði í því tilviki sem hér um ræðir.

Þá stendur eftir krafa álitsbeiðanda um nýja afhendingu en það er krafan sem lögð er fram fyrir nefndinni. Af gögnum málsins má ráða að til sé sambærilegt tæki sem uppfyllir kröfur sem gerðar eru til nýrrar afhendingar, þ.e. vara sem samsvarar upphaflegum söluhlut. Í athugasemdum með ákvæði því er varð að 29. gr. er tekið fram að ekki sé hægt að krefjast nýrrar afhendingar ef eiginleikar söluhlutar eru þannig að ekki sé hægt að ætlast til þess með sanngirni að nýr hlutur komi í hans stað. Ákvæðið gerir hins vegar einmitt ráð fyrir því að nýr hlutur komi í stað þess gallaða og þá jafnvel þó hinn gallaði sé eitthvað notaður. Reikna má með því að líftími sjónvarpstækis sé langt umfram tvö og hálf ár og því verður ekki fallist á að eðli hlutarins sé með þeim hætti að ekki geti komið nýr í staðinn samkvæmt reglum um nýja afhendingu.

Ekki verður ráðið af ákvæðum laga um neytendakaup að heimilt sé að innheimta milligjöf hjá kaupanda við nýja afhendingu þegar um sambærilega vöru er að ræða. Ekki verður talið að 51. gr. um missi réttar til riftunar og nýrrar afhendingar eigi við í því máli sem hér um ræðir, þá verður ekki séð annað en að hluturinn sem um ræðir sé að öllu leyti ónothæfur og ekki er hægt að rekja skemmdir á hlutnum eða verðmætisryrnun til athafna neytandans.

Það eina sem virðist því koma til skoðunar í þessu tilliti er það hvort um óyffirstíganlega hindrun eða ósanngjarnan kostnað sé að ræða hjá seljanda, sbr. undanþágureglu 1. mgr. 29. gr. Sé svo getur krafa um nýja afhendingu ekki náð fram að ganga og leita þarf annarra úrræða s.s. riftunar. Hins vegar er ekki hægt að miða við, eigi undanþáguákvæðið við, að þá skuli fara fram einhvers konar hálfgildings ný afhending, þ.e. gegn greiðslu.

Kemur þá til skoðunar hvort fyrrgreint undanþáguákvæði eigi við. Ljóst er að ekki er fyrir hendi hindrun sem seljandi ræður ekki við þar eð fram kemur af gögnum málsins að til eru sambærileg tæki hjá seljanda og því engin hindrun í vegi fyrir því að afhenda þau. Um ósanngjarnan kostnað verður fjallað nánar hér á eftir.

Í 2. mgr. 29. gr. segir að við mat á því hvort kostnaður sé ósanngjarn skuli leggja áherslu á verðmæti ógallaðs söluhlutar, þýðingu gallans og hvort hægt sé að beita öðrum úrræðum án verulegs óhagræðis fyrir neytandann. Þá er ljóst að þýðing gallans er veruleg, en af gögnum málsins má ráða að tækið sé ekki nothæft. Því væri ekki mögulegt að bjóða neytanda afslátt af tækinu gegn því að hann sætti sig við gallann. Þar með verður ekki séð, burtséð frá óhagræði, að afsláttarúrræðið sé tækt.

Eins og áður hefur komið fram eru úrbætur ekki mögulegar, og of seint er fyrir neytanda að halda eftir kaupverði sbr. 28. gr. laga um neytendakaup. Um riftun og skaðabætur verður fjallað nánar hér á eftir en ekki verður séð að þau úrræði kæmu sér að neinu marki betur fyrir seljandann, sbr. það sem segir hér á eftir. Verður því ekki séð að hægt sé að beita öðrum úrræðum í skilningi 2. mgr. 29. gr.

Kemur þá að mati á því hvort kostnaður við nýja afhendingu sé ósanngjarn í garð seljanda. Á það ber að líta að ekkert liggur í raun fyrir um kostnað seljanda við nýja afhendingu, þ.e. hvert innkaupsverð vörunnar er, en traúðla er hægt að líta til hugsanlegs hagnaðarmissis við mat á því hvort kostnaður sé ósanngjarn.

Í athugasemdum í greinargerð með ákvæðinu er að finna þá leiðbeiningareglu að ný afhending teljist óhófleg ef hún felur í sér ósanngjarnan kostnað í samanburði við önnur úrræði, þ.e. ef kostnaður er verulega meiri en við beitingu annarra úrræða. Eins og rakið hefur verið verður ekki séð annað en að önnur úrræði séu ýmist ótæk eða þeim fylgi ekki verulega minni kostnaður en við nýja afhendingu. Eina úrræðið sem í raun er tækt er riftun og skaðabætur, en væri því úrræði bætt má ætla að seljanda yrði gert að greiða verðmun vegna staðgönguráðstöfunar, svo sem síðar verður rakið. Verður því ekki fallist á að beiting þessarar leiðbeiningarreglu leiði til þeirrar niðurstöðu að kostnaður við nýja afhendingu sé ósanngjarn í garð seljanda.

Í andsvörum sínum vísar seljandi til þess að kostnaður hans við nýja afhendingu sé ósanngjarn vegna þess gengishruns sem orðið hafi á íslensku krónunni og mikillar hækkunar innkaupsverðs á tækinu. Ekki er ástæða til að vefengja það að fall íslensku krónunnar hafi leitt til hækkaðs innkaupsverðs fyrir seljanda. Ekki verður hins vegar talið að breytingar á gengi einar og sér leiði til þess að kostnaður sé ósanngjarn. Hins vegar væri afar ósanngjarn, ef neytandinn, sem enga sök á á vanefndunum yrði að bíða tjón vegna verðsveiflna. Ef litið er á lögin og greinargerðina heildstætt er einnig augljóst að löggjafinn hefur gert ráð fyrir verðsveiflum, svo sem nánar verður rakið síðar, enda miklar verðsveiflur engin nýlunda á markaði hérlendis. Hins vegar eru slíkar verðsveiflur ekki nefndar sem gild ástæða fyrir því að hafna nýrri afhendingu og raunar hvergi minnst á slíkar verðsveiflur í 29. gr. eða athugasemdum með þeirri grein. Þvert á móti má ráða, af öðrum greinum frumvarpsins og athugasemdum með þeim að neytendur eigi ekki að bíða tjón vegna breytinga á verðlagi.

Kröfu um nýja afhendingu verður því ekki hafnað af þessum sökum.

Af andsvörum seljanda má ráða að tilboð hans hljóði upp á riftun og fulla endurgreiðslu auk afsláttar af kaupverði sambærilegs tækis. Er í þessu sambandi óhjákvæmilegt að horfa til þess að seljandi á ekki rétt á að krefjast riftunar skv. ákvæðum laga um neytendakaup í þessu tilviki. Slíkur réttur er eingöngu til staðar hjá seljanda ef neytandi vanefnir sínar skyldur, sbr. IX. kafla laganna. Því er óhjákvæmilegt að hafna tilboði seljanda um riftun og afslátt af seinni kaupum.

Hins vegar væri neytanda í þessu tilviki rétt að krefjast riftunar skv. 32. gr. laga um neytendakaup kysi hann að gera svo. Hefði riftunar verið krafist kæmi til skoðunar reglur 50. gr. laga um neytendakaup, þannig að kaupanda bæri að greiða gjald vegna verulegra nota af söluhlut og seljanda að greiða vexti af móttækinni greiðslu. Jafnframt kæmu til skoðunar ákvæði 33. gr., 52., og 53. gr. þar sem rætt er um skaðabætur, umfang þeirra og verðmun við riftun. Óumdeilt er að verði álitsbeiðandi að kaupa sér nýtt sjónvarp, á mun hærra verði en það fyrra, vegna

vanefnda seljanda, í þessu tilviki galla, mun hann verða fyrir tjóni. Í 52. gr. laganna segir m.a.:

„Skaðabætur vegna vanefnda af hálfu annars samningsaðila skulu svara til þess tjóns, þ.m.t. vegna útgjalda, verðmunar og tapaðs hagnaðar, sem gagnaðili bíður vegna vanefndanna.“

Í athugasemdum í greinargerð með ákvæði því sem varð að 52. gr. segir svo m.a.:

„Meginreglan er sú að tap og útgjöld, sem er að rekja til vanefnda, skal bæta að fullu.“

Jafnframt er tekið dæmi sem á ágætlega við í þessu máli, jafnvel þó talað sé um greiðsludrátt en ekki galla, enda verður að telja þetta úrræði eiga við sama hvers eðlis vanefnd seljanda er, enda vísar 52. gr. til hvers kyns vanefnda:

„Annar liðurinn sem talinn er upp í fyrri málslið 1. mgr. er tjón vegna verðmunar, en það getur t.d. komið til vegna verðsveiflna á markaði eða vegna verðmunar hjá hinum ýmsu afhendingaraðilum. Það er forsenda skaðabóta vegna verðmunar að samningsaðili hafi orðið fyrir tjóni af þeim sökum, en það er ekki skilyrði að hann hafi gert staðgönguráðstafanir. Sem dæmi um skaðabætur vegna verðmunar má nefna þá aðstöðu þegar neytandinn riftir kaupum vegna greiðsludráttar og verð fer hækkandi eftir samningsgerðina þannig að hlut er einungis unnt að kaupa á herra verði.“

Í 53. gr. laganna er svo fjallað um verðmun við riftun kaupa. Þeirri grein er sérstaklega ætlað að bæta tjón sem aðilar verða fyrir ef kaupa þarf nýjan hlut af öðrum aðila í kjölfar riftunar. Sú grein á t.a.m. við um tilvik þar sem sjónvarp er haldið galla og kaupunum rift og í kjölfarið keypt sambærilegt eða sams konar sjónvarp sem er dýrara. Í athugasemdum með ákvæðinu segir m.a. að með skaðabótum fyrir verðmun sé samningsaðila bætt tjón sem verðbreytingar á markaði eftir kaup valda. Þá segir í ákvæðinu að við ákvörðun á þess háttar bótum skuli leggja til grundvallar kaupverð og svo gangverð á riftunartíma. Ekki verður því fallist á að á tímum mikilla verðhækkana þurfi aðilar að sæta því að tapa fé vegna vanefnda gagnaðila sinna.

Í greinargerð með 54. gr. sem fjallar um mildun bótaábyrgðar segir svo:

„Í 2. mgr. frumvarpsgreinarinnar er almenn regla um mildun bótaábyrgðar. Samkvæmt ákvæðinu má lækka skaðabætur ef þær leiða til ósanngjarnrar niðurstöðu fyrir hinn bótaskylda aðila. Við matið verður að taka tillit til fjárhæðar tjóns í samanburði við tjón sem venjulega verður í sambærilegum tilvikum og miðað við atvik að öðru leyti.“

Ekki verður fallist á það með seljanda að verðhækkningar á markaði séu svo sérstakar aðstæður eða svo óvenjulegar að það leiði til mildunar ábyrgðar í þessu tilviki. Þvert á móti virðist löggjafinn einmitt gera ráð fyrir tilvikum sem þessum, reikna með því að verðsveiflur geti orðið og því kveðið á um bætur vegna verðmunar við riftun.

Það er svo meginregla þegar kemur að því að ákvarða skaðabætur að aðili skal vera eins settur og ef samningur hefði verið réttilega efndur. Hefði riftunar verið krafist hefði því væntanlega verið rétt að líta til þess að kaupandi hefði við staðgönguráðstöfun átt nýtt tæki í stað þess tæplega þriggja ára tækis sem haldið var galla, og þar með betur settur. Á grundvelli alls ofanritaðs má þó ætla, að hefði kaupandi krafist riftunar hefði hann eftir sem áður átt rétt á meiru en endurgreiðslu upphaflegs kaupverðs tækisins.

Þar sem ekki verður séð að riftunar hafi verið krafist af þar til bærum aðila er þó ástæðulaust að rekja þessi atriði frekar hér. Með framangreindum rökum tel ég ekki rétt af meirihluta nefndarinnar að afgreiða málið á þann hátt að í raun sé fallist á tilboð seljanda um riftun og afslátt enda tel ég skorta lagalegan grundvöll fyrir slíkri niðurstöðu. Þó er fallist á það með meirihlutanum að það kunni að vera sanngjörn niðurstaða að álitsbeiðandi greiði eitthvað á milli þegar fengið er nýtt tæki í stað tæplega þriggja ára gamals tækis en ég tel sanngirnirök ekki komast að í máli þar sem lagarök hníga að annarri niðurstöðu, sér í lagi þar sem óheimilt er að víkja frá ákvæðum laganna og ekki er heimilt að semja um kjör sem eru neytanda óhagstæðari en leiða má af reglum laganna.

Álitsorð

Seljandi B, leggi álitsbeiðanda, A, til nýtt sjónvarpstæki sambærilegt því sem keypt var 2. október 2007.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir